

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Філософія»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	081 Право
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Правознавство»
Курс, семестр	1 курс, 1 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС –3, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій –16 год., практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку і фінансів кафедра політології, історії і філософії
Контактні дані розробника (-ів)	Викладач: Тамара ЛАХАЧ, кандидат історичних наук, доцент; Контакти: ауд. 454 (навчальний корпус № 4) e-mail: tamara.lakhach@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/senko-innamyhaylivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Дисципліни базової загальної підготовки
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). <i>спеціальні:</i> СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
Програмні результати навчання	РН 1. Визначити переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення до професійної діяльності тощо. Формуванню навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, уміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання

потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності. Соціальні навички формуються також і під час проведення студентських наукових конференцій, участі у засіданнях гуртків, круглих столах, громадських заходах тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Надання науково-теоретичного знання з філософії як вищого теоретичного рівня світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їх взаємодії; формувати світогляд особистості, який визначає загальне ставлення її до самої себе, суспільства, природи, світу крізь розуміння пізнавальних, моральних, ціннісних і соціальних проблем буття.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Філософія як специфічний тип знань.
- Тема 2. Стародавня філософія.
- Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження.
- Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва.
- Тема 5. Німецька класична філософія.
- Тема 6. Посткласична філософія.
- Тема 7. Українська філософська думка.
- Тема 8. Онтологія: проблема буття.
- Тема 9. Свідомість.
- Тема 10. Філософія пізнання.
- Тема 11. Логіка та методологія наукового пізнання
- Тема 12. Філософська антропологія.
- Тема 13. Соціальна філософія.
- Тема 14. Філософія науки і культури, стратегія майбутнього.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, метод мозкового штурму), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи письмового контролю (тести, навчальні завдання, контрольна робота).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується заліком із занесенням у відомість обліку успішності. Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу.
---	--

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це декана факультету, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни.
---	---

	<p>Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.</p>
- щодо академічної доброчесності	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
- щодо відвідування занять	<p>Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.</p>
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
- щодо оскарження результатів оцінювання	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декану факультету. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За</p>

результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бичко І. та ін. Філософія. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 648 с.
2. Вступ до філософії / під редакцією Л. Нікітіна. Київ : Центр навчальної літератури. 2020. 256 с.
3. Губерський Л. Філософія. Підручники для ВУЗів. Харків : Фоліо. 2019. 621 с.
4. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія : підручник. 3-тє видання. Київ : Вид-во Право, 2020. 432 с.
5. Лозовий В. та ін. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Київ : Центр навчальної літератури. 2020. 1028 с.
6. Лузан Вступ до філософії: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 136 с.
7. Основи філософії. Навчальний посібник / Під редакцією Михайла Шмиголя. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 412 с.
8. Петрушенко В. Філософія. Львів : Львівська політехніка. 2019. 596 с.
9. Філософія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2019. 184 с.
10. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт. кол.; за ред. О. В. Рябіної, Л. І. Юрченко. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2021. 286 с.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри політології, історії і філософії протокол від 02 вересня 2024 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Залік	Разом
	Опитування	Розв'язування тестів (за результатами самостійної роботи)	Самостійна робота			
			Написання реферату	Виконання завдань самостійної роботи		
Тема 1. Філософія як специфічний тип знань.	4	14		2		7
Тема 2. Стародавня філософія.	4			2		7
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження.	-			2		3
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва.	4			2		7
Тема 5. Німецька класична філософія.	4			2		7
Тема 6. Посткласична філософія.	-			2		3
Тема 7. Українська філософська думка.	4			2		7
Тема 8. Онтологія: проблема буття.	4			2		7
Тема 9. Свідомість.	-			2		3
Тема 10. Філософія пізнання.	-			2		3
Тема 11. Логіка та методологія наукового пізнання.	-			2		3
Тема 12. Філософська антропологія.	-			2		3
Тема 13. Соціальна філософія.	4			2		27
Тема 14. Філософія науки і культури, стратегія майбутнього.	-			2		3
Самостійна робота (написання реферату)			10		10	
Екзамен					20	20
Разом	28	14	10	28	20	100

Шкала та критерії оцінювання опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач вищої освіти (з.в.о.) ґрунтовно і послідовно викладає вивчений матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує свої думки, наводить необхідні приклади, аргументує їх; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови; ЗВО на високому рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
3	ЗВО виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, але викладає матеріал не досить повно, глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді. ЗВО на достатньому рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
2	ЗВО розкриває основні положення певної теми поверхнево, викладає матеріал непослідовно, без певної логіки; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді. ЗВО на задовільному рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1	ЗВО не виявляє знань більшої частини вивченого матеріалу, допускає суттєві помилки у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал; не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови. ЗВО на низькому рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0	ЗВО зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно. Не володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Критерії та шкала оцінювання виконання тестів (за результатами самостійної роботи)

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-14	14 теоретичних питань; 1 бал – за кожну правильну відповідь. З.в.о. демонструє високий рівень володіння програмним матеріалом, що відображає знання фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Критерії та шкала оцінювання написання реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання. За матеріалами реферату підготовлена змістовна презентація. На високому рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
9	виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання. На достатньому рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
7-8	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки. Не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі. Наявні певні неточності у викладенні матеріалу. Вимоги щодо оформлення дотримано. На середньому рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
5-6	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді. На задовільному рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
3-4	наявні істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок. З.В.О. на низькому рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1-2	тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми, фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства. З.в.о. не володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0	реферативна робота не виконана

Критерії та шкала оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	З.в.о. демонструє навички самостійної роботи, всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, здійснює аналіз та робить висновки. На високому рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1	З.в.о. демонструє навички самостійної роботи, розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, здійснює аналіз та робить висновки. Проте, завдання самостійної роботи з теми виконані не повністю, або мають неточності, незначні помилки. На середньому рівні володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0	З.в.о. не демонструє навички самостійної роботи, на низькому рівні розуміє фундаментальні принципи буття людини, природи та суспільства, неефективно використовує літературу. Завдання самостійної роботи не виконані, або виконані неправильно. З.в.о. не володіє навичками самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Критерії оцінювання	Номер питання	Кількість балів
Високий	З.в.о. виявив високий рівень опанування ПРН. Питання розкриті у повному обсязі. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і самостійне бачення, зроблені аргументовані висновки. З.в.о. виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	1-е і 2-е теоретичне питання	7
Достатній	З.в.о. виявив достатній рівень опанування ПРН. У цілому вірно викладена сутність питань, але без наведення прикладів. З.в.о. на достатньому рівні виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		6
Середній	З.в.о. виявив середній рівень опанування ПРН. У відповіді відтворюються основні положення навчального матеріалу, але при цьому допущені несуттєві помилки та неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. З.в.о. на середньому рівні виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		5
Задовільний	З.в.о. виявив задовільний рівень опанування ПРН. У відповіді відтворюються основні положення навчального матеріалу, але спостерігаються значні помилки. З.в.о. орієнтується у сутності, змісті питань. На середньому рівні виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		3-4
Низький	З.в.о. виявив низький рівень опанування ПРН, відповідає на рівні елементарного відтворення окремих фактів, фрагментів навчального матеріалу; допускає грубі помилки у відповіді, відсутнє розуміння основної суті питань. У відповіді бракує необхідних доказів та аргументів. Зроблені висновки є помилковими. З.в.о. на низькому рівні виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		1-2
Незадовільний	З.в.о. виявив незадовільний рівень опанування ПРН; зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно, з великою кількістю помилок, які унеможливають позитивну оцінку. З.в.о. фактично не виявляє навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		0
Високий	З.в.о. виявив високий рівень опанування ПРН. Питання розкриті у повному обсязі. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і самостійне бачення, зроблені аргументовані висновки. З.в.о. виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	3-є теоретичне питання	6
Достатній	З.в.о. виявив достатній рівень опанування ПРН. У цілому вірно викладена сутність питань, але без наведення прикладів. З.в.о. на достатньому рівні виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		5
Середній	З.в.о. виявив середній рівень опанування ПРН. У відповіді відтворюються основні положення навчального матеріалу, але при цьому допущені несуттєві помилки та неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. З.в.о. на середньому рівні виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		4
Задовільний	З.в.о. виявив задовільний рівень опанування ПРН. У відповіді відтворюються основні положення навчального матеріалу, але спостерігаються значні помилки. З.в.о. орієнтується у сутності, змісті питань. На задовільному рівні виявляє		3

	навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		
Низький	З.в.о. виявив низький рівень опанування ПРН, відповідає на рівні елементарного відтворення окремих фактів, фрагментів навчального матеріалу; допускає грубі помилки у відповіді, відсутнє розуміння основної суті питань. У відповіді бракує необхідних доказів та аргументів. Зроблені висновки є помилковими. З.в.о. на низькому рівні виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		1-2
Незадовільний	З.в.о. виявив незадовільний рівень опанування ПРН; зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно, з великою кількістю помилок, які унеможливають позитивну оцінку. З.в.о. фактично не виявляє навичок самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.		0